

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

5117 W. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

MARČONINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00. Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po razpisu: celo leto, \$5.50, pol leta, \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$3.00. Posamezna številka, 1 cent.

SUBSCRIPTION RATES:

U. S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year. U. S. and Canada \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months. Cleveland and Russia by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months. Single copies 1 cent. European subscription, \$5.00 per year.

JAMES DREVEKO and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 216, Sat., Sept. 12, 1936

Fašizem ali demokracija

Ena glavnih pridobitev fašističnih diktatorjev je brezdomno oživiljenje militarizma v Evropi. Govoreč o oboroževanju Anglije, je Anthony Eden, minister zunanjih zadev, izjavil: "Mi živimo v Evropi v času, ko je zavlada skoraj popolni mrk vsega liberalnega mnenja. V naši deželi imamo še svobodni tisk in svobodno mnenje, in te svobodščine hočemo tudi obdržati."

Z drugimi besedami povedano: Anglija se oborožuje proti silam, ki ogrožajo državljanske demokratske svobodščine. Iz tega je razvidno, da se Anglija tozadevno ne boji Francije, temveč fašističnih sil, ki so edine, katere so povzročile "mrk liberalnega mnenja." Tako jasno, kolikor se le da v diplomatskem jeziku povedati, je Anthony Eden s temi besedami povedal, da se Velika Britanija oborožuje proti fašističnim diktatorjem.

Jasno je, da imajo diktatorji velike prednosti v državah, kjer se mora vsakdo ukloniti ukazom, ki prihajajo od zgoraj, kjer je zatrt vsako javno mnenje, kjer ne eksistira nobene ustavne svobodščine, kjer ni nobenih parlamentarnih ali volivnih sitnosti, katerim bi morala vlada posvečati svojo skrb, kjer je celo trošenje javnega denarja, kakor v Italiji in Nemčiji, državna tajnost. Ljudski standard življenja se mora podvreči in žrtvovati potrebam militarizma — kakor v Italiji in Nemčiji — pa ni nikjer nikogar, ki bi se drznil protestirati.

Posameznike, ki so na potu vladi, se enostavno pozapre ali "ikvidira," pa je stvar opravljena. S tako močjo v rokah, se bo znašel vsak vladar, ni treba, da bi bil baš Mussolini ali Hitler, v mnogo lažjem položaju vladanja kakor pa oni vladarji, ki so ljudstvu odgovorni za svoja dejanja in nehanja.

Tudi diplomacijo so ti diktatorji zelo poenostavili. Ker nima nobenih oblikacij in ker se mu ni treba brigati za javno mnenje svojih podanikov, diktator lahko blufa in grozi po mili volji, ker ima neprestano pred očmi, da se bo nasprotnik, ki hoče mir, končno le podal. To je igra, katero Hitler in Mussolini tako uspešno igrata. Onadva lahko tvegata vojno, dočim se voditelji demokratskih držav tega ne drznejo. Ta taktika je temelj njihove diplomacije, ker diktatorji lahko preko noči izpremenijo svoje države v muničijske tovarne, ne da bi se jim bilo treba brigati za standarde in plače raznih strokovnih unij (ki so bile itak vse odpravljene), ali pa za pacifiistični sentiment, ki se smatra za zločin.

Diktatorji so tako zaposleni z ustvarjanjem fanatizma in sovraštva, mesto da bi skušali reševati razne probleme, da bi bila nenadna izprememba njihove politike skrajno težavna. Vzemimo na primer Nemčijo, kjer temelji vsa nemška ekonomija na zopetni oborožitvi dežele. Hitlerju danes ne bi bilo lahko ustaviti kolesja vojne industrije, zakaj s tem bi se znašlo milijone delavcev na cestah.

Fašizem je poganjan od dinamičnega in revolucionarnega impulza, da mora neprestano izzivati svoje nasprotnike. Ves duh fašizma je duh bojevitosti in vojne. On se ne more obrniti nazaj ali se ustaviti na enem mestu, temveč mora iskati vedno novih poti in zavojevanj, zato je pacifizem najhujši sovražnik fašizma.

Diktatorji morajo — hočeš, nočeš — plavati v nevarnih tokih, ki so jim sami odprli jezove. Gledati morajo, da se obdrže na površju teh tokov, ali pa jih vrtinci potegnejo v globino, kjer bodo morali žalostno poginiti.

Rev. M. Jager:

Poročilo vatikanskega glasila o grozodejstvih v Španiji

To poročilo je prinesel katoliški slovenski dnevnik "Slovenec" dne 23. avg. 1936. Glasi se sledeče:

Glasilo Vatikana "Osservatore Romano" objavlja v svoji številki z dne 19. avgusta naslednjo strašno sliko o državljanski vojni v Španiji in to na podlagi nepristranskih poročil, ki jih je dobil od očividcev in beguncev, predvsem pa iz cerkvenih krogov, ki so morali poročati o položaju.

Uvodoma spominja "Osservatore Romano" na govor, ki ga je imel sv. oče letos spomladi, dne 11. majnika in v katerem je med drugim dejal: "da je treba njegova svarila glede komunistične nevarnosti vzeti resno in da njega mnogo bolj skrbi usoda posvetnih ustanov, ko pa usoda katoliške Cerkve. Kajti sovražniki lahko svoje sovraštvo še povečajo in svoje napade še pomnožijo, toda pred seboj vidijo napis,

ki gre čez vsa stoletja in čez vse zemlje: Non pravealebunt — ne bodo je premagali! To je božja beseda in človeška sila resničnosti božjih besed ne bo omajala. To velja za katoliško Cerkve. Toda za posvetne, človeške ustanove pa ne velja božja previdnost in one so ti, na podlagi katerih se je treba najbolj trpeti."

Od takrat sta minila dva meseca in grozodejstva, ki jih opravljajo komunisti v Španiji, so nam priklicala nazaj v spomin te papeževske besede. Pogledimo potek dogodkov.

Dne 18. julija je bil upor vojske v Barceloni že zaduščen. Dan pozneje beremo v "Vangardii," da je "ljudska fronta" imela v glavnem gledališču v Barceloni veliko zborovanje, kjer sta kot govornika nastopila Gorkin in Nin.

Gorkin je v svojem govoru dejal: "Mi gotovo nismo žejni človeške krvi in ne iščemo mščevanja, toda če bi kdaj na-

stalo vprašanje, da naj varčujemo s človeško krvjo, potem naj bo jasno, da je za nas življenje enega samega delavca več vredno kot življenje 10 buržujskih krvososov."

Istega večera so komunisti v Barceloni rekvirirali vse zasebne avtomobile. Dobili so jih okrog 4,000 ter so jih razdelili med 15,000 miličnikov. Kot obsedeni in blazni so potem avtomobili dirjali z miličniki po mestu ter pometali ulice z ognjem iz strojnice, ne da bi se ozirali, kam streljajo. Ko so po ulicah vse postrelili, kar se ni umaknilo v hiše, so z revolverji v rokah udarili v posamezne hiše, kjer so brez izbire vse streljali, kar jim je prišlo nasproti ali kar so osumili kot sovražnika. Od svojih žrtev so zahtevali, da morajo Boga preklinjati. Ako tega niso storili, so jih enostavno pobili z revolverji.

Za duhovniki so bili organizirani pravcati lovi. Do 1000 pezet (4000 dinarjev) je bilo razpisanih na glavo vsakega duhovnika, za duhovnike, ki so bili vsled svojega delovanja bolj znani, pa do 3000 pezet. Kar jih v mestu niso mogli pobiti, so jih šli lovit v predmestja in okolice, kamor so zbežali. Streljali so jih kot "zajce." Tudi redovniki, ki so stregli bolnikom, sirotam in starikom po raznih ustanovah so prišli na črno listo in jih je posebno mladina vzela na muho in jih postrelila. Toda predno so jih postrelili ali pobili, so ž njimi uganjali še strašne stvari, o katerih je boljše, da se ne govori. ("Osservatore Romano" misli tukaj brez dvoma na ostudna zverinstva z redovnicami, ki so jih slečene vlačili po ulicah, jih polivali z bencinom in sežigali ali jih zvezali z električno žico in potem skozi nje napeljali smrtonosni tok itd. itd. — Op. ured.)

Toda ne samo na duhovnike in redovnice so organizirali lov. Tudi na bogate in revne meščane in delavce, ki so komunistične ali anarhistične ideje odklanjali. Kot pse so jih pobijali. Zadostovalo je, da so kje nudili duhovniku ali redovniku kratko zavetišče, pa je že zgorela hiša in so bili lastniki postreljeni. Večina smrtnih žrtev je padla od strelcev. Toda ne vsi. Mnogo jih je bilo živih sežganih, med njimi tudi škofje, drugi so bili z bencinom politi in na križe pribiti ter prižgani, zopet drugi so umirali pod različnimi mukami.

Gorkin pa si je upal v svojem govoru trditi: "Nismo človeške krvi žejni. . .". Za Gorkinom je govoril Nin. Dejal je: "Mnogo problemov je v Španiji, ki jih je treba rešiti. Republikanski meščani se ž njimi niso bavili. Problem Cerkve smo že rešili, kajti sedaj ne stoji v Kataloniji nobena cerkev več. . .". Nin se je najbrže motil. Toda izpovedal je z okrutno jasnostjo, kaj komunisti v Španiji, in drugod hočejo. V Barceloni je od 180 cerkva ostalo le še par, ki pa so bile vse strašno oskrunjene. Za požiganje in uničevanje cerkva so komunisti uporabljali posebne vrste eksplozivnih snovi, s katerimi je bilo mogoče v eni kratki uri zažgati vsako poslopje. (Podobne, poprej neznane tekoče eksplozivne snovi so našli tudi pri znani marksistični revoluciji na Dunaju in je sedaj ugotovljeno, da prihajajo iz ruskih tvornic. Op. ured.). Toda podiranje cerkva še ni bilo zadostno. Komunisti in anarhisti so se z zverinsko strastnostjo vrgli tudi na svete podoče, na hišne oltarčke itd. Ko so vdrali v hiše in opravljali hišne preiskave, je bilo prvih vprašanje: Ali imate kakšen oltar v hiši? Ako so ga našli, je zletel skozi okno na cesto, lastnika pa so ustrelili

na licu mesta. Po bolnišnicah so se morale sestre preobleči v posvetno obleko in same znati na kupe svete podoče in male oltarčke. Ker so se zopet postavljale, so jih pobijali ali jih vrgli ven med podivjane množice. . . Predno so cerkve in zasedene hiše, kjer so našli oltarčke, požgali in uničili, so jih seveda temeljito izropali.

Z veliko jezo so se vrgli tudi na uničevanje knjig. Cele dragocene zasebne knjižnice so bile uničene. Od cerkva pa do grmad, kamor so nosili svete predmete in knjige, je bila cesta tlakovana s cerkvenimi plašči in dragocenimi knjigami. "Vemo, zakaj ste močnejši od nas," so vpili komunisti, "zato, ker imate več knjig kot mi! Sedaj vam bomo pa knjige uničili. . .".

Zaustavili se tudi niso pred pokopališči. Čakati smo morali več kot tisoč let, da smo prišli v naše tako imenovano kulturno stoletje in da smo dočakali skrunstva, kot so se dogajala v Barceloni. Barbari davnih dni. Barbari narodi Afrike in Azije spoštujejo svoje mrtve. Celo stari poganski Rim se ni upal dotakniti grobov prvih kristjanov, čeprav so bili vsled svoje vere pomorenjeni. V Barceloni pa smo doživeli dejanja, kot jih zgodovina človeštva ne pozna. "Osservatore Romano" nato opisuje vlom komunističnih tolpe v samostanska grobišča, iz katerih so znosili rakve na ulice, jih odpirali ter mrličke javno izpostavljali ter ž njimi uganjali strahotne svinjarije.

Celi deli mesta so postali navadna klavnica. Nikdo ne čisti ulic, nikdo ni odstranjeval mrliških trupel, ki so ležala po kupih naokrog ter začela gniti na vročem soncu. Nikdo se ni brigal za krik ranjenecov, nikdo za vpitje ljudi, ki so v dneh splošne morije zblazneli in so kot živina v tolpah letali okrog po ulicah. Končno se je občina odločila ter začela s požiganjem vse nesnage. Blazneže so postrelili, ranjence so usmrtili in vse pometali na kupce in požgali. Smrad nagnitih in polsežanih človeških trupel, dim, ki se je valil iz cerkva in samostanov ter širil svojevrsten duh, hreščeče vpitje znorelega ljudstva, vse to je nudilo statotno peklensko sliko, kot je človeštvo še ni videlo.

Človek bi mislil, da je bilo to razdejanje delo samo nekaterih posameznikov, ki so jih njihovi zverinski nagoni zapeljali do takih činov. Toda na žalost moramo reči, da to ni res. Niso posamezniki morili in požigali in uničevali, marveč gre za organizirano delo, izpeljano po vnaprej pripravljenih načrtih, ki veljajo ne samo za Španijo, temveč za ves svet. Isto, kar je komunisti napravil v Španiji, po načrtu, sistematično in preudarno, to hoče izvesti po vsem svetu.

V Španiji je bila komunistična stranka osnovni temelj za "ljudsko fronto," ki se je okrog nje zbrala in organizirala. Moskovska Kominterneta je dne 20. avgusta 1935 odobrila letno poročilo španske komunistične stranke in ji dala na razpolago 5 milijonov pezet (120 milijonov dinarjev) za nadaljno "delovanje," katerega sadove sedaj vidimo. . . Generalni napadalni načrt je izročil vodstvo komunistične vstaje v Kataloniji (Barcelona je katalonska prestolnica) anarhistični iberski zvezi in anarhistična zveza je tudi bila, ki je v imenu Kominterne izvedla vsa nešteta zverinstva v Barceloni.

Tako se glasi poročilo vatikanskega glasila. Vsa ta njegova poročila so brez dvoma zadostno dokazana, sicer jih ne bi pričeli, ker pač se ne bi hoteli v Vatikanu izpostavljati

očitku, da so lažnjivci. Saj niso v Vatikanu kakor poboestni pobalini! Naši rdečkarji razglašajo vsa ta poročila za "klerikalno propagando." To je seveda najenostavnejši protidokaz: tajiti in lagati, da ni vse skupaj nič res, ampak da je vse to "klerikalna propaganda!" Poleg tega začno še otročje - neslano smešiti in se norčevati. Proti takim ljudem je seveda vsako dokazovanje in polemika brezuspešno delo! In kdor ima ob takih neslano otročjih opazkah še užitek in zabavo, pač kaže, da je njegovo duševno stanje enako nizko. Največji učenjak, najzgovornejši govornik, najspretnejši pisatelj takim ljudem ne bo kos, ker lagati in tajiti in smešiti se da brez konca!

In Kristusa pomilujejo naši rdečkarji! In ga še hočejo razglašati kot privrženca tistih ljudi v Španiji, ki so divjali v prvi vrsti najbolj proti vsemu, kar je v zvezi z njim! Hinavci! In samo to vedo iz njegovega nauka, da je učil ljubezen do bližnjega. Nočejo pa prav nič vedeti o njegovih nastopih zoper tedanje zapeljivce ljudstva, farizeje in pismarje. Pa ko bi rdečkarji poznali ljubezen do bližnjega res v dejanju! Marveč poznajo jo samo tedaj, kadar je treba udariti katoličane, ker branijo to, kar jim je sveto. Hinavci!

In iz Kristusovega namestnika na zemlji, sv. očeta se norčujejo. Vse njihove opazke o papežu so polne sarkazma in ironije, zasmeha, še tedaj ko govore o njegovi boleznih!

Se nikdar se ni "Enakopravnost" tako jasno pokazala v svoji pravi barvi, kakor sedaj. Mislim, da sedaj pač ona nosi rdečo zastavo pred drugimi rdečimi časopisi med Slovenci v Ameriki. In popolnoma je prav tako, da se pokažejo v pravi luči. Čim prej se bodo pokazali naši rdečkarji, kaj prav za prav so, tem prej se bodo morali tudi naši ljudje odločiti: ali hočejo še naprej podpirati tiste, ki imajo za Kristusovo Cerkev samo zabavljanje in obrekovanje in zlobno zavijanje, ali pa hočejo odločno odstopiti proč od njih in jim odreči vsako podporo! Čim prej se izvrši ta ločitev duhov, tem bolje za nas!

Piknik fare sv. Kristine

Euclid, O. — Napisala bi rada par vrstic za naš farni piknik fare sv. Kristine, ki se vrši v nedeljo 13. septembra na Špelkotovih prostorih. To bo eden največjih piknikov, kar so jih še priredila naša skupna društva. Lepo vabimo vse naše prijatelje od blizu in daleč, da pridete na naš piknik. Ne boste se kesali. Boste videli, koliko stvari bo na razpolago. Če nam bo Bog dal še lepo vreme, bo neznansko prijetno na tem pikniku. Mnogo lepih stvari se bo dobilo za majhen denar in vsak bo lahko nekaj nesel domov. Toda povedati pa ne smem vsega, kar bo tam dobrega, ker mi je Re-zika Zdešar ukazala, da ne smem imeti predolgega jezika, ki naj ga lepo držim za svojimi škribinami. Ampak čisto tiho pa tudi ne morem biti. Veš, tebi, Jaka, moram čisto zaupno povedati, pa da boš tiho. Veš, slišala sem, da bo tudi naš mežnar prišel na piknik. Pravi, da mora tudi on dobiti kaka Maričko, da ne bo sam pozimi. No ja, Francelj, le hitro, dokler je še gorko, če imaš res kakšno na muhi. Pa pazi, da te ne bo Petkov France prehitel, ker sem slišala, da ima tudi on nekaj takega na muhi. Morda pa oba mislita na eno. Da le ne bi prišlo do kakega špetira in da ne bi bil kak trubel med vama. No, pa saj bo naš predsednik Mr. Rozman pazil, da ne bo kaj hudega.

Pa na veselo svidenje v nedeljo!

Uršula Trtnik.

Bravo, Mrs. M. Modrijan!

Bravo! Vaš dopis v "Enakopravnosti" z dne 9. septembra, je bil poper za protiver-ske rdečkarje, kakor bi ga jaz nikdar ne mogel hujšega jim natresti! In povedati ste jim resnico, bridko, prebridko resnico, ki bi jo jaz lahko vsako dokazal, če bi bilo treba! Iz vašega dopisa vidim, da ste tudi Vi v dobri veri šli za socialisti, ki so tako zapeljivo govorili o delavskem stanu in delavcih, kako jim bodo pomagali. Toda spregledujete in spoznavate vedno bolj, da je njim glavno in v prvi vrsti boj proti Cerkvi, boj proti veri, boj proti vsemu, kar je v zvezi s Cerkvijo in kar pospešuje versko mišljenje in življenje! Seveda, ta boj skrivajo pod pretežno, da se oni bore proti "klerikalizmu," kar je samo pesek oči lahkovernim bralcem, ki imajo še več ali manj vere, ki pa sami ne mislijo dosti. Vse najhujše vedo povedati o Cerkvi, o katoličanih, ti so krivi vsega zla na svetu, neprimerno več kakor pa kapitalisti. Kar jih pa trobi z njimi v isti rog, to je pa vse najboljše in najbolj nedolžno! In koliko so za delavce, je pa najboljši dokaz Rusija, kjer imajo rdečkarji absolutno oblast, kakor je nima niti Mussolini, niti Hitler, niti kak indijski maharadža, pa so v Rusiji nižji delavski in kmečki sloji veliko na hujšem kakor so bili pod zloglasnim prejšnjim carističnim režimom. Samo nekaj stotisoč "delavskih" voditeljev se tam sonči na soncu samodržca, diktatorja Stalina, in uživa vse dobrote in privilegije, desetine milijonov pa dela, krvavo dela, zraven pa — strada! To je blaženi "rdeči paradiz!"

Nimam danes prilike še kaj več o tem napisati, toda to vprašanje še ni zaključeno. Pritrdim pa Vam, da se tudi jaz nikdar ne bi spodtkal ob "Enakopravnost," ako bi ti ljudje pri miru pustili Cerkev in vero. Da, tudi naravnost proti veri so že pisali, čeprav trdijo, da "niso proti veri." Še imam par dotičnih njihovih člankov spravljenih!

Ne vem, Mrs. M. Modrian, kako boste sprejeli te moje besede. A verujte, da sem Vam za ta Vaš članek hvaležen, ker ste napisali popolno resnico, pa zato vseeno popolno resnico! Bravo, Mrs. Mary Modrian!

Rev. M. Jager.

Rainbow Hunting & Fishing Club

Kot mislim, da je že vsem fantom Slovenske lovske zveze znano, da se ni vršila strelska tekma na 30. avgusta na našem strelišču radi dežja, ki je tako padal, kot bi mu šlo za stavo. Seve, nam je bilo to v veliko žalost, ker so se vremenski bogovi tako razsrdili na nas. Ženske so jo takoj uganile, da jagri preveč nedopadljive besede rabimo pri govorjenju.

Zastopniki navzočih klubov so sklenili, da pridemo še enkrat skupaj in to bo v nedeljo 13. septembra ob eni uri popoldne na našem strelišču. Naj odnese zmago ta ali oni klub,

Velik dan za Collinwood

V sredo 16. septembra zvečer se vrši v Collinwoodu velik festival in parada, katero bo organizirala organizacija Collinwood Better Business Ass'n. Kot predsednik za to prireditelje apeliram na vse cenjeno občinstvo, kot na trgovce, da se udeležijo te parade s truki ali floti. Kdor se za to zani-ma, naj stopi v stik s podpisanim, Kenmore 0164 ali z Mr. James Grdinom, Kenmore 1235 in sicer ne kasneje kot dodanes zvečer. Prijazno se vabi tudi vse vežbalne krožke (drill teams), da se udeležijo te parade, kjer se bo razdalo za več sto dolarjev vrednosti v darilih. Tikete dajejo občinstvu trgovci in nagrade se bodo dajale takoj po paradi. — Med drugimi vrednimi nagradami bodo tudi ledenice, peči, ure, obleka in drugo.

Osebnost se je povabilo na ta festival župana Burtona, sodnika Lauscheta, direktorja Nes-sa ter več sodnikov okrajne sodnije. Pričakuje se tudi, da se osebno udeležijo governor Davey.

Na Waterloo rd., in 156. cesti bo postavljen oder, odkoder bodo razsojevalci parade isto gledali in prisodili nagrade najlepšim flotilam. Pričakujemo, da bo to parada, kot je še niste videli. Obeta se v paradi krasno okrašene flotile, kot se jih še ni videlo na naših cestah.

To bo nekaj novega za našo nasebino. Trgovci in tovarnarji vam hočejo napraviti v sredo 16. septembra zvečer res lep večer. Zato pa ne pozabite priti v parado ali si isto ogledati v sredo 16. septembra zvečer.

J. Perusek, preds. priprav. odbora.

Če verjamele al' pa ne

Mrs. Mary Modrijan je zapisala, da Prosveta nekaj piše o trebušastih fajmoštrih, a da ne pove, koliko je socialistov trebušastih.

Bajrali, če jo ni pogruntala Mrs. Modrijan! Jaz bi skoro stavil, da trije slovenski kaplani v Clevelandu, ali pa dva fajmoštra, ne bi mogli odvagati enega samega Ivana Jonteza. Torej se vidi, kdo lenobo pase.

Kadar obiščete jezersko razstavo, ne pozabite se ustaviti v gostilni "Ljubljana."

V CENTRALNEM LOKALU

Prostor, kjer se nahaja naš moderni pogrebni navod, se lahko doseže hitro od vsakega kraja, trgovskega ali rezidenčnega. To je udobnost, ki je upoštevana onim, katerim priporočite našo postrežbo. Vsi pripomočki našega zavoda so na razpolago našim odjemalcem brez posebnih stroškov.

AUGUST F. SVETEK
LICENSED FUNERAL DIRECTOR
478 E. 152ND ST. KENMORE 2016

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maja

Vrnila sva se domov, pa seveda ne po isti poti, ampak v velikem ovinku na sever. Potovala sva po samotnih, zapuščenih krajih, koder je pač redkokdaj hodil kak človek, obšla nekaterikrat strma, nedostopna hribovja, se pozno popoldne obrnila spet na iztočno stran in do noči prispele v Džali. V varnem zavetju sva prenočila, zarana drugoga dne nadaljevala pot in prišla opoldne v naš tabor.

Halef je menda kje s kakega visokega drevesa pazil na naš prihod, ves razvnet nama je pritekel po hribu naproti. "Hamdu lillah, effendi, da si se srečno vrnili. V kakih skrbah smo bili za vaju! Je šlo vse po sreči?"

"Da, Halef! Vse je šlo gladko in po sreči."

"Pa kako, da sta tako dolgo izostala? Pomisli, dva in pol dni mesto enega, kakor si pravili!"

"Zapeljala sva Perze daleč v stran od naše smeri in prepričati sva se morala, da so se res tudi dali zvoditi za nos."

"Pa so se dali?"

"Popolnoma!"

"Hvala Allahu, ki je ustvaril tudi tepce! Se torej ne bomo več srečali z njimi?"

"Ne. Na zapad potujejo, mi pa bomo potovali na jug."

Po kratkem premolku sem vprašal: "Kaj je novega v taboru? Je vse v redu?"

"Da, gospod. Le nekaj se je pripetilo, kar bi se ne bilo smelo."

"Kaj?"

"Saduk je ušel."

"Prestrašil sem se."

"Saduk?" Saj je bil vendar zvezan in stražili ste ga tudi!"

"Najbrž ima med Perzovimi ljudmi prijatelja, ki mu je vezi prerezal."

"Kdaj je ušel?"

"Včeraj zjutraj."

"Ga niste stražili?"

"Ti si odšel z Angležem, jaz sem stražil v dolini, Perzovi ljudje pa so stražili Saduka v taboru. Menda jih je gnala radovednost, drug za drugim so zapustili tabor in šli gledat, kaj bodo njihovi zasledovalci počeli. In ko smo se vrnili v tabor, ni bilo Saduka več."

"Hm! Stvar utegne biti za nas usodna! Posebno, ker je že včeraj pobegnil, ko so bili zasledovalci že blizu. Izlahka jih bo došel. Da je ušel danes, bi se nam ne bilo treba ničesar bati."

Po kratkem pomisleku sem pripomnil:

"Primi konja in pojdiva v tabor."

Vsi veseli so nama Perzovi ljudje prišli naproti. Na obrazih sem jim videl, da so bili zelo v skrbeh za naju.

Ko smo se pozdravili, me je mirza odpeljal s seboj.

"Kako si opravil?" je poizvedoval.

Pripovedoval sem mu.

"Ne bodo več križali naših potov, ako se seve ne srečajo s Sadukom."

"Torej že veš?"

"Da."

"Kje si zvedel?"

"Halef mi je pravil."

"Kaj bo sedaj?" ga je skrbelo.

"Dvoje je mogoče. Saduk bo našel zasledovalce in jih bo nemudoma pripeljal nazaj. To je vsekakor mogoče. Mogoče je pa tudi, da vobče ne bo šel iskat svojih zaveznikov, ampak da bo ostal blizu našega tabora in čakal na priliko, da se mašuje. Na vsak način je pa položaj čisto spremenjen in v nevarnosti smo."

"Boš šel Saduka iskat?"

"Najprvo moramo nemudoma odto. Tu gori nismo več varni. Zapustiti moramo to taborišče in si poiskati drugega."

"Pa kam bi šli?"

"Na tak kraj, kjer nas ne bodo lahko našli. Torej predvsem čez Džalo. Ob reki navzdol ni nobenega broda, vsaj takega ne, da bi kamele mogli spraviti čez vodo. Šli bomo ob reki navzgor do broda, kjer si ti čez prišel. Zasledovalcem ne bo prišlo na misel, da bi se vrnili po isti poti nazaj, po kateri si prišel. Zato smo tam gori še posebej čisto varni. Onstran Džale se obrnemo na jug, tam te ne bodo iskali."

"In če se Saduk skriva kje v bližini? Opazoval nas bo in šel za nami!"

"Za tak slučaj moramo biti seve zelo previdni. Posebno ponoči, kajti podnevi si ne bo drznil blizu. Prekanjen je in nestrpen, pogumen pa se mi ne zdi. Če bo prišel, pride ponoči, zato moramo ponoči tabor najstrožje stražiti. In na mojega hrta Dojana se tudi lahko zanesemo. Navohal in opazil ga bo, če se bo plazil okrog nas. Bi sicer že kar sedajle lahko poiskal Sadukovo sled in poslal hrta za njim, pa stvar je prenegotova in zelo zamudna. Sled je že pol-druhi dan stara."

Ali ste Sadukove vezi zavrgli?"

"Ne. Shranili smo jih."

"Prinesi mi jih. Videti jih moram."

"Zakaj? Prerezane so, drugega se ne vidi na njih."

"O, še marsikaj se bo videlo na njih! Le prinesi jih! In naroči svojim ljudem, naj se pripravijo na odhod. Ne povej jim pa, kam pojdemo in jim poslej vobče nikoli več ne daj vedeti, kaj nameravaš."

Odšel je v utico k ženskam in mi prinesel vezi, dvoje vrvi, jermen in kos suknja, ki so ž njim Saduku usta zamašili. Lotil sem se preiskovanja.

Vezi so bile prerezane z nožem ali pa z bodalom. Rezne ploskve na jermenu in vrveh sem kmalu pregledal, težava pa je bila s suknom, dolgo sem se mučil, da sem ga zložil v gube, kakor je bilo ovito okoli jetnikove glave.

Končno se mi je posrečilo in natančno sem preiskal rezno ploskev.

"Reči svojim ljudem, naj pridejo sem!" sem naročil Perzu, ki je radovedno opazoval moje preiskovanje.

Sklical jih je, vsi so prišli, ne da bi slutili, kaj da bo ž njimi. Tem siromakom se pač še sanjalo ni, da kakovost rezne ploskve lahko izda rezilo in tudi njegovega lastnika.

"Pokažite mi nože in bodala!" sem zapovedal.

Vsak mi je pomolil svoj nož ali svoje bodalo, kar je pač imel. Ogledal sem si rezila, pri tem pa ostro opazoval oblike lastnikov. Ravnodušno so me gledali, še vedno niso slutili, kaj nameravam.

Ko sem bil gotov, sem mimogrede in kakor slučajno dejal: "Vezi je namreč nekdo pre-rezal s trioglatim bodalom. Zločinca bom kmalu našel."

V vsej četi Hasanovega spremstva je bilo samo dvoje trioglatih bodal in opazil sem, da je eden od obeh lastnikov pri mojih besedah nenadoma prebledel. Videl sem tudi, da je dvignil peto kakor človek, ki se pripravlja na skok.

Spet sem dejal: "Zločinec bi rad ušel. Naj tega ne stori, ker bi si svoj položaj še poslabšal. Le odkrito priznanje ga more rešiti stroge kazni."

Mirza me je zavzet gledal in njegove ženske, ki so izza ogla utice radovedno opazovale preiskavo, so si začudene šepetale.

(Dalje prihodnjič.)

IZ DOMOVINE

—Strašna smrt pod vlakom. Nedavno zjutraj se je vrgel 29letni, pri trgovcu Čuku v Celju nameščen trgovski pomočnik Franc Pukl na železniški progi v Pečovniku pod brzi vlak. Kolesa lokomotive so nesrečno odrezala glavo, ki se je zakotalila dva metra daleč od trupa. Pukl je storil dejanje v duševni zmedenosti. Pred dvema tednoma je dobil sončarico in od takrat se mu je večkrat mešalo.

—V Klečah je sloveča domačija izgubila vzornega gospodarja. Umrl je posestnik, gostilničar in trgovec Jakob Avšič. Po rodu je bil iz Hrastja. Dosegel je lepo starost 76 let. Leta 1894 se je bil poročil z Marjanco Kregarjevo iz Kleč. Pokojni ni bil samo priden in skrben gospodar, dober oče, temveč tudi vzoren mož, saj 42 let zakonskega življenja ni motila niti najmanjša senca.

—Na 11. avgusta je nenadno zadela kap šentpeterskega župnika v Ljubljani Janeza Petriča, na poti k svojemu prijatelju župniku Žustu v Cerkalah ob Krki.

Župnik Petrič je bil skoro 30 let dušni pastir največje slovenske fаре, šentpeterske färe v Ljubljani. Leta 1906 je nastopil kaplansko službo, a že leta 1912 je postal župnik. V tej dolgi dobi je bil župnik Petrič ne le vnet duhovnik, temveč tudi dušni pastir, ki je svoje moči v nemali meri žrtvoval napredku svoje färe in prosvetnim organizacijam, ki so se nahajale na ozemlju färe. Kot mlad kaplan je ustanavljal prosvetno društvo v Škofji Loki, kot kaplan v St. Petru pa je ustanovil prosvetno društvo v Mostah, kot župnik pa so bile najbolj pri srcu razne dobrodelne organizacije. Ogrmna fära je od svojega župnika zahtevala veliko moči in vztrajnosti in je bilo za to župnika Petriča le malo opaziti zunaj.

—Josip Hudobivnik, organist v Dragatušu in vnet prosvetni delavec v župniji, se je ponesrečil pri vojakih dne 6. avgusta na Milanovem vrhu nad Čabrom in še istega dne umrl na Sušaku. S pridnostjo je postal organist in svoje znanje v orglarski šoli dobro izpopolnil, da ga je bila župnija vesela. Z vzornim življenjem in vnetim prosvetnim delom je postal voditelj mladine.

—Smrt pri delu. Pri montiranju električne napeljave v Stični je zadel mrtvoud Alojzija Matjašiča iz Grosupelja, uslužbenca pri banovinskem elektrovodu. Truplo so pripeljali v Grosuplje.

MESTNE VESTI

Davey in Bricker
V Mount Sterling, Ohio, je govoril včeraj generalni državni pravdnik Bricker, ki je republikanski kandidat za gubernerja države Ohio. Napadal je Daveya radi prodajnega davka, in da Davey ni iskren, ko zagovarja odpravo prodajnega davka na živila. Če bi bilo Daveyu v resnici za odpravo prodajnega davka, bi to že lahko prej izposloval. Bricker je izjavil, da je tudi on za odpravo prodajnega davka na živila, in je to idejo dosledno zagovarjal.

Prijet ropar
Policija je pripeljala enega izmed dveh roparjev, ki sta preteklo sredo večer prišla v Glenville bolnico in odnesla telefonisti nad \$500.00, ki so bili last bolnišnice in deloma bolnikov. Policija je prepričana, da bo dobila v kratkem tudi drugega roparja. Prijeti ropar je neki bivši zločinec, ki je bil paroliran.

Nemški zrakoplov dospel v Ameriko v 22 urah

Port Washington, N. Y., 11. septembra. Deset ton težki nemški zrakoplov Zephyr je pravkar pristal v tem zrakoplovnem pristanu, potem ko je preletel razdaljo iz Azorskih otokov do New Yorka v 22 urah in nekaj minutah. Razdalja znaša 2300 milj. Zrakoplov je imel s seboj tudi štiri potnike. Vodil ga je znani veteranski nemški zrakoplovec Blankenburg.

MALI OGLASI

Hiša naprodaj
6 sob, se mora prodati, da se uredi zaluščina. Hiša se nahaja na Pythias ave., blizu Euclid Beach parka. Cena hitremu kupcu je samo \$3.500. Vprašajte pri Daniel Stakich, 15813 Waterloo Rd., Kenmore 1934.

Išče se dekle
da bi odgovarjala na telefon. Vprašajte na 1161 E. 61st St.

Naprodaj je
hiša, ima 7 sob na 70. cesti. Cena samo \$1.750.00. Dve hiši na Hecker Ave., blizu 71. ceste, cena \$4.600.00. Farma, ima dva akra in hišo z 10 sobami, velik hlev, blizu Chase Brass Co. Cena \$6.500.00. Nekaj malega plačate takoj. Vprašajte pri A. J. Tisovec, 1366 Marquette Rd., blizu St. Clair in 55. ceste. (217)

Preše naprodaj
Več preš na rjuhe je naprodaj, od ¼ do ene tone. Naprodaj so tudi mlinci za prešanje grozdič. Vprašajte na 1410 E. 52nd St. (Sept. 5, 9, 12)

Denite v hišo furnes sedaj in plačate jeseni!

SEDAJ JE PRAVI ČAS!

Steam, Hot Water, Hot Air Furnaces. Odplačujete po \$10.00 na mesečne obroke. Popravljamo in čistimo vseh vrst furnes in boilerje. Vprašajte za slovenskega zastopnika Stefan Robash.

WOLFF HEATING CO.
HEATING ENGINEERS
9703 North Boulevard Tel. GL 9218-9219

POZOR GOSPODARJI HIŠ

Kadar potrebujete vašo streho popraviti, kritja z asfaltom ali škrlje, popravilo zlebov ali novih, se z vso zanesljivostjo obrnite do nas, ki smo že nad 30 let v tem podjetju in dobro poznani tudi mnogim Slovincem. Plačate lahko na prav lahke obroke.

The Elaborated Roofing Co.
Melrose 0033 6115 LORAIN AVE. REpublic 4336-J
Kadar pokličete, vprašajte za MR. A. LOZICH

SPECIAL!

Ako prinesete ta oglas k nam do 25. septembra, vam bomo SIMONIZALI vaš avtomobil za samo \$3.00.

Mi popravljamo tudi ogrodje, fenderje in barvamo avtomobile. — Najfiniješe delo, zmerne cene.

SUPERIOR BODY & PAINT CO.
8404 ST. CLAIR AVE.
SLOVENSKO PODJETJE

Odpprtija gostilne

Danes bomo ohhajali slovesno otvoritev naše gostilne v novih prostorih. Vabimo vse prijatelje in znance, da nas posetijo v obilnem številu. Servirali bomo fino večerjo in fino pijačo. Igrala bo izvrstna gđba. Se toplo priporočam za obilen obisk

JERRY MOHAR
6033 ST. CLAIR AVE.

NAZNANILO

Cenjenim rejakom naznanjam, da sem prevzel pod svoje vodstvo

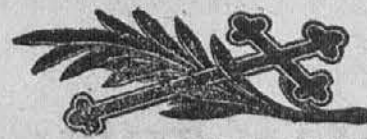
GASOLINSKO POSTAJO
NA VOGALU WATERLOO RD. IN 152. STREET

Dolgoletna izkušnja v tem poslu vam naj bo zagotovilo, da bo vsako najboljšo postrežen karkoli rabi vaš avtomobil.

MOBIL GAS in MOBIL OIL je najboljši gas in olje za vaš avtomobil, če hočete imeti varno in brezhibno delovanje avto-motorja. Namažemo vaš avtomobil in ga pregledamo po zmerno nizki ceni. Delo garantiramo.

Poslužite se naše gasolinske postaje v prepričanju najboljših postrežbe.

JOHN PAULIN
vogal Waterloo Rd. in E. 152d St.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je previden s svetimi zakramenti za umirajoče v Bogu za vedno preminul naš ljubljeni soprog, oče, brat in star oče

Frank Marinčič

Blagopokojnik je bil rojen dne 29. januarja leta 1878 v St. Vidu pri Zatični na Dol. Umrl je previden s tolažili svete vere dne 14. avgusta ob 12:05 uri po polnoči ter bil pokopan iz hiše žalosti po opravljeni zadušnici v cerkvi Marije Vnebovzetje na Holmes Ave. na Kalvarijo pokopališče dne 17. avgusta ob 9 uri popoldne. Pokojnik je bil član društva Sv. Janeza Krstnika št. 37, JSKJ. Poleg močno žalujoče soproge in otrok zapušča v stari domovini brata, vojnega kurata Ignacija, brata Karola ter tukaj in v stari domovini več bližnjih sorodnikov.

V hvaležnosti nas dolžnost veže, da se iskreno zahvalimo vsem onim, ki so položili vence ob krsti nezabnega soproga ter dobrega in skrbnega očeta. Naša zahvala naj velja sledečim: Družina Mrs. Joseph Marinčič, družina Zaplata, družina Anton Wahčič, družina Math Zdravije, družina George Kuhar, družina John Kuhar, družina Frank Godlar, družina Martin Strukelj, družina Joseph Kmett, Mrs. John Bruss, Mr. Frank Jakos E. 159th St., Mr. in Mrs. Joseph Sinjur W. 115th St., Mr. in Mrs. Ludwig Raddell, Mr. Frank Pike, družina Dremell E. 156th St., Mr. in Mrs. Al. Bruss, Mr. in Mrs. L. Pickel, Mr. in Mrs. Frank in Josephine Terček, Mr. Anton Morrella, Mr. in Mrs. Anton Strnad, Mr. in Mrs. Charles Marinčič, Mr. in Mrs. Modic, Mr. in Mrs. John Rosel Jr., Mr. in Mrs. Frank Jelerčič, Mr. Anton Zupančič, E. 152nd St., družina Gorišek, Warrensville Heights, Mr. in Mrs. Jerry Stroj in in Miss Mary Lazar, Geneva, Ohio, Mr. in Mrs. Joseph Čebular, Vandling, Pa., Mrs. Theresa Anzlovar, Vandling, Pa., društvo Sv. Janeza Krstnika št. 37, JSKJ, The Richman Employee Pants Shop No. 2 and Betty Homan, Inspectors and Filers Graphite Bronze Ford Dept.

Izraz naše najlepše zahvale naj prejmejo obilni darovalci za svete maše, ki se bodo brale v mirni pokoj blage rajne duše. Naša globoka zahvala naj velja sledečim: Mrs. Pizmo, Mr. Anton Grdina & Sons, Mrs. Joseph Marinčič, Mr. in Mrs. Kozorok E. 65th St., Mr. in Mrs. J. Jert E. 93rd St., Mr. in Mrs. John Rosel, Mr. in Mrs. Linc, Mr. in Mrs. M. Jerič Jr., Mr. in Mrs. F. Godlar, Frances Sanders in Mary Fier, Mr. Albert Pausic, Mr. in Mrs. Anton Wahčič, Mr. in Mrs. B. Popović, Mr. in Mrs. L. Mandel, Mr. in Mrs. Kelly, Mr. in Mrs. T. Mausear, Mr. Frank Sober, družina M. Pinculič, Mr. in Mrs. Shirrila, Mr. Martin Strukelj, Mr. Domin Skufca, Miss A. Jerele, Mr. in Mrs. Stroj in, Mr. Ceglar, Mr. Champa, Mrs. Frances Gorshe, Mrs. Molly Podjed, Mr. in Mrs. Jack Kurat, Mr. in Mrs. Anton Gorišek, Warrensville, Ohio, Mr. Frank Zibert, Mr. Vrhovec, E. 222nd St., Mr. in Mrs. Gospodarich, Mr. in Mrs. Joseph Jakos, Mr. Anton Cugel, Geneva, Ohio, Mr. in Mrs. Praznik, Mr. in Mrs. John Kausek, Mr. John Kozar, Mr. Frank Beretič, Mr. Jim Gospodarich, Mrs. Rose Zupančič, Mr. in Mrs. Rakovec V. 45th St., Miss Frances Perusek, Mr. in Mrs. Turk, Randall, O., Mr. Peter Bukovnik, Mr. in Mrs. Joseph Tekaucic, Mr. Toporic, Mr. Anton Mestek, Mr. Anton Boldin E. 78th St., Mr. in Mrs. Duša, Mr. Frank Krall in Mr. Joseph Verbič, Luther Ave., Mr. Frank Wahčič.

Iskrena hvala vsem onim, ki so dali svoje avtomobile za prevoz spremljevalcev na pokopališče brezplačno na razpolago. Našo največjo zahvalo naj prejmejo sledeči: Mr. Frank Wahčič, Mr. Anton Zaplata, Mr. Joseph Kmett, Mr. George Kuhar, Mrs. John Bruss, Mr. Martin Jeric, Mrs. Tomle, Mr. J. Možina, Miss J. H. Terček, Mr. Jos. Pretnar, Mr. Anton Smole, Mr. Joseph Spendal, Mr. Chas. Lesjak, Mrs. Zerkumbek, Mr. John Zalar, Mr. Frank Linc, Mr. Martin Kotnik, Mr. Joseph Sinjur, Mr. Jim Pizmoht, Mr. Valentin Turk, Mr. Frank Sober, Mrs. T. Mausear, Mr. F. Stago, Mr. Math Zdravije in Mr. Rakovec.

Najlepšo zahvalo naj prejmejo Rev. L. Kužnik, Rev. Česlesnik in Rev. Zwilling za podelitev svetih zakramentov za umirajoče, tolažilne obiske v bolnici, opravljeno zadušnico ter cerkvene pogrebne obrede. Iskrena hvala pogrebniemu zavodu Jos. Zele in Sinovi za lepo urejen pogreb in vso najboljšo postrežbo.

Našo zahvalo naj prejmejo vsi oni, ki so prišli blagopokojnika kropit, so pri njem čuli, nas tolažili ali so ga spremili na pokopališče k večnemu počitku. Končno hvala vsem za vse, kar so nam dobrega storili ob času največje žalosti v družini. Hvala tudi onim, če je njih ime pomotoma v zahvali izostalo.

Dragi in ljubljeni soprog ter dober in skrben oče. Težka je misel, da Te ni več med nami — družino, ki Ti je bila globoko udana v ljubezni in spoštovanju. Od vsega najdražjega na svetu nam je ostal mrzli grob in blagi spomini. Močno žalostni Ti kličemo: "Mirno počivaj ljubi soprog in oče v tuji zemlji do srečanja nad zvezdami."

Zalujoči ostali:
ANA MARINČIČ, soproga:
MARY, poroč. Popović, JEAN, poroč. Jakos, ANA, poroč. Kuhar, JOSEPHINE in STEFANIJA, hčere: FRANK JR., RUDOLF in JOHN, sinovi; vnuki in vnukinje.
Cleveland, Ohio, 12. septembra, 1936.

Jack London:

ROMAN TREH SRC

— Tu jih pustimo, — je dejala carica in moški so potegnili čolne na breg. — Preostaja nam še kratak rov, po katerem pridemo do majhne odprtine v skali. Ta skala se dviga nad planoto, kjer je stal nekoč moj dom. Ko stopimo iz podzemlja, se spustimo po vrvi k jezeru. Zleba je visok kakih petdeset čevljev, tako da ni nobene nevarnosti.

Spredaj je šel Henry s carico in držal pred seboj električno svetilko, zadaj sta šla Enrico in Leoncie, ki sta pazila, da bi strahopetni peoni ne pobegnili nazaj. Ko so pa prišli na kraj rova, niso našli nobene odprtine. Izhod je bil zasut z ogromnimi kepami prsti in kamenja.

— Kdo je zasul izhod? — je vzkliknila carica srdito.

Henry je pregledal pregrain in v potolažil razjarjeno carico.

— Skala se je sesula, — je dejal smeje. — Z dinamitom bo ta ovira kmalu odstranjena. K sreči smo vzeli nekaj nabojev s seboj.

Toda delo je trajalo dolgo. Vse popoldne in vso noč so morali delati predno so izčistili izhod. Henry se je bal zažgati večjo količino dinamita, ker se mu je zdela vsa skala sumljiva tem bolj, ker se je en del že sesul. Tako so morali razstreliti z dinamitom vsak kamen posebej ter nositi gramoz nazaj v rov. Drugi dan ob osmih zjutraj je bil razstreljen zadnji kamen in končno so zagledali dnevno svetlobo. Zdaj so delali počasi in oprežno, da bi se skala znova ne sesula. V zadnjem hipu jim je zapiral pot v dolino velik kamen.

Na obeh straneh kamna so bile špranje in ko so porinili skozi nje prste, so čutili sončne žarke. Toda kamen jim je bil še vedno na poti. Najprej so ga skušali odvaliti s koli in ker je bil ves trud zaman, se je Henry odločil za zadnji dinamični naboj. Računal je, da se kamen po eksploziji premakne in zatrkla v dolino.

— Izgubljene duše itak vedo, da se bližajo tujci, — je dejal smeje in položil dinamični naboj v špranjo. — Saj smo vso noč pošteno trkali na vrata.

Prebivalci doline Izgubljenih duš so bili zbrani pred Velikim domom in so res vedeli, da se bližajo tujci. Dobro so se še spominjali zadnjega poseta, ko je zgorel dom nad jezerom. Požar in smrt njihove earice je bila tako katastrofalna, da so kleče prosili božanstveno sonce, naj jim nikar več ne pošilja tujcev. Na svečeniškovo prigovarjanje so trdno sklenili ubiti takoj vsakega tujca, ki pride v njihovo dolino.

— Celo Da Vasca! — je kričal svečenik.

— Celo Da Vasca! — so mu odgovarjale Izgubljene duše.

Oborožene so bile s kopji, palicami in puščicami. V pričakovanju nepovabljenih gostov so ves čas molili pred oltarjem sonca. Vsakih pet minut so se vračali z jezera sliki so poročali, da gora še vedno bobni, da se pa ni še nihče prikazal.

Deklica, ki je nedavno zabavala v Velikem Domu Leoncie, je prva opazila nadležne tujce. Vse pleme je namreč ogledovalo bobnečo goro nad jezerom in tako nihče ni opazil prišlecev z nasprotne strani doline.

— Da Vasco! — je vzkliknila deklca. — Da Vasco!

Vsi so se ozrli in zagledali kakih petdeset jardov pred seboj Torresa, poglavarja in njune pajdaše. Torres je imel tudi to pot na glavi čelado, ki jo je ukradel svojemu mumičiranemu predniku.

Izgubljene duše so sprejele tujce s ploho puščic, od katerih sta obležala dva Torresova spremljevalca takoj mrtva. Nato so moške in ženske Izgubljene duše navalile na tujce, ki so začeli v odgovor streljati. Toda napad je bil tako nepričakovan in nagel, razdalja med Izgubljenimi dušami in tujci pa tako majhna, da so mnogi napadalci dosegli tujce, da si je obležalo na bojišču več mrtvih. Vnel se je ljut boj. Puške so izgubile svojo veljavo. Težke palice Izgubljenih duš so padale po glavah, sulice so predirale tujcem prsa in vrste Torresovih spremljevalcev so se kmalu znatno skrcile.

Koncem koncev je bil napad Izgubljenih duš odbit — v prvi vrsti zato, ker so imeli tujci revolverje, s katerimi so

lahko streljali tudi od blizu. Mnogo Izgubljenih duš je obležalo na bojnem polju, druge so pa pobegnile. Pa tudi izgube tujcev so bile velike. Polovico so jih domačini pobili, zakaj neusmiljene ženske so poskrbele, da noben ranjenec ni ostal živ. Poglavar je ležal na tleh s puščico v kolmolu in skakal od bolečin. Vincento mu je moral izrezati skupno z mesom njeno zakrivljeno konico.

Ker ni bilo ranjencev, ki bi jih morali obvezovati, sta odvedla Torres in poglavar ostale pajdaše k jezeru. Tu sta zavla ob obali prišla do razvalin caričinega doma. Torresa je pogled na razvaline zelo presenetil. Poglavar je pa začel besneti.

— Tu je stala hiša, v kateri je bil kovčeg z zakladom, — je zajecjal Torres.

— Vrag vzemi še to ekspedicijo! Prav zdi se mi, da lovimo meglo, — je tarna poglavar. — Senor Torres, vedno se mi je zdelo, da ste tepec!

— Kako pa naj bi vedel, da so zažgali to hišo?

— Morali bi vedeti. Saj pravite, da vse veste! — je zakričal poglavar. — Le nikar se ne izgovarjajte! Mene ne speljete na led. Ves čas sem vas opazoval. Videl sem, kako ste ukradli rubine in smaragde iz očesnih duplin obeh kipov. Te dragulje si bova pošteno razdelila in sicer takoj!

— Čakajte, čakajte, samo trenutek potrpljenja! — je prosil Torres. — Dovolite, da vam vse to pojasnim. Pomeni se raje tako, kakor se spodobi prijatelja. Seveda vam drage volje izročim dva dragulja, toda kaj je to v primeru s celim kovčegom? Hiša je bila slabo zgrajena. Kovčeg je padel najbrže v jezero, ko se je hiša podrla. Voda pa draguljev ne more pokvariti.

Poglavar je velel svojim služabnikom preiskati dno. Takoj so se začeli potapljati in stikati na dnu med ožganimi ostanke hiše. Pri tem so se zelo skrbno izogibali vrtnca. — Naposled je naletel Augustino blizu jezera na nekaj trdega.

— Pod nogami čutim nekaj! — je vzkliknil. Voda mu je segala samo do kolena.

Torres je stopil v vodo ter otipal dotični predmet.

— Kovčeg je, prepričan sem, da je kovčeg! — je vzkliknil ves vradoščen. — Le hitro sem! Vsi do zadnjega k meni!

Ko so kovčeg potegnili iz vode in ko je hotel Torres že dvigniti pokrov, ga je poglavar ustavil.

— Vrnite se v vodo — vsi se vrnite! — je zapovedal svojim služabnikom. — Tam je še več takih zabojev in vsa ekspedicija nam ne bo nič koristila, če jih ne najdemo. En kovčeg nam niti stroškov ne povrne.

In šele, ko so se vsi poglavarjevi služabniki razkropili po vodi in začeli stikati po dnu, je Torres dvignil pokrov. Poglavar je ostrmel pri pogledu na ogromno bogastvo. — Bil je tako presenečen in ves omaljen, da ni spravil iz sebe nobene besede.

— Zdaj verjamete, a? — ga je vprašal Torres. — Ti dragulji se sploh ne dajo oceniti. Midva sva najbogatejša človeka v Panami, v Južni Ameriki, na vsem svetu. — To je zaklad plemena Maya. Še kot otroci smo slišali o njem. Naši očetje in pradedje so sanjali o njem. In zdaj je vse to neizmerno bogastvo najino, najino!

V tem ko sta stala Torres in poglavar vsa očarana, so prilezli njuni spremljevalci po vrsti iz vode in se zbrali okrog zaklada. Poglavar in Torres sta bila tako zavarovana v svojo srečo, da nista slišala njihovih korakov.

ST. VITUS HOLY NAME Weekly Review

Carnival

Tony Martincic missed his vocation when he didn't join the police force. As a guard at the carnival he displayed all the hard-heartedness of an Irish traffic cop. No gate crashers got past him. Who was the young lady whom Wencil Frank wished to drive home to Newburg. Not having the keys to the car he innocently asked his brother Stanley for them. "In order," as he stated, "to get my pipe." The answer, "Why don't you take a street car." Wencil, you better see Martincic about this. Joe Zele must be wanted by the cops. Upon discovering that Mary Modic was going to take his picture he hid his face and kept it hidden though I certainly can't see anything valuable or pleasing in it. Perhaps he stole some baby's milk. That's just about his speed. What everyone would like to know: Is Larry Kleindienst a cardsharp or just naturally lucky. Rudy Praznik talking through the amplifier. Now he says he was on the radio. How fast is fast? Ask Ernie Ogrinc, he made it to the third floor in .0001 seconds when Joe Skrbec rattled the door and everyone yelled "Holdup!" Why did the guards make Herman Ogrinc carry in the chairs during the rain? Was it love for neighbor or self. What Casanova (he lives on Bonna) tried to take Bertha Gregorac home because he thought that since she worked at the fishpond she must be a fish? Watch yourself, Bertha. Were Ann Luzar and Mary Modic serving in the gostilna? They were but mostly themselves. It was a surprise to see how pleasant John Cerar and Frank Doles were to all the customers who were 18 and good-looking. What a personality these two boys have when they turn it on! Why did Anthony Vidmar refuse to work at any time except Monday night. Is it because he wanted to come to the committee's party with the least possible effort? Rudy Otonicar trying to get to the exit at 3:30 in the morning and not making it. Frank Turk looks like an interne when dressed all in white. Jean Tomc and Josephine Just giving me the personality smiles when I walked past. Ha, ha! I was broke. Who was it that saw Bill Tomc holding up the safety zone and yawning of a Tuesday morning. Emil Frank and Tony Martincic taking off their shoes and sighing with pleasure. Kramer's hamburger and Father Ponikvar's salami certainly tasted good in the wee small hours. Marty Svetec looking haggard after the night before. Why was that poor fellow frightened when Lew Krajc flashed his badge and said gruffly: "When did you get outa?" Was he ever in? Was Bobbie Karlinger interested in Johnnie Cerar or in the Expo souvenir cap? Did Dr. Opaskar miss the good round table discussions we usually have? Why was that electrical genius Frank Stefanovic embarrassed Monday night? Did Sophie Lah try to sell him something? "Gimme girl" Mary Modic. Don't forget more hotter next week.

Proud Papa

Anthony Urbas of 1022 E. 72 St., a charter member of the Holy Name Society, is the proud father of an eight pound boy. Congratulations, Tony.

S. S. C. U.

The four act play "Stari in mladi" which was presented for the edification of the SSCU delegates, was given for the third time, locally. It was directed by Father Jager and sponsored by the St. Vitus Dramatic Guild.

ST. MARY'S NEWS

To Oscar

My dear Oscar Oscillator:

Your open letter of Sept. 5th was not as anonymous as you may have hoped it to have been.

I have plans for the re-organization of our writing staff and column so if your nose for news is as audaciously ram-bunctious as the uncomplimentary remarks you wrote you may supply my column a little of the very dry humor of yours. From appearances you wouldn't remain very popular with some people. And they have no gongs but gongers. Writing gossip isn't what it's cracked up to be. You may write it but the conception and consequences may be a different tale altogether. That's what you call personals.

As for happenings etc. they don't happen fast enough so suppose you do something funny. There is not a set schedule for affairs so they usually happen in rapid succession.

I take it my dear Oscillator that you know and may have participated in some of our affairs and are very close to the H. N. so why didn't you see me personally? I thought as you may have judged that your letter is of poor taste.

Your H. N. Correspondent, Freddie.

Station ICU

Ladies and gentlemen, that rhythmic music that you love to sway and dance to, played by Johnnie Pecan (who by the way plays at Euclid Park), will make the H. N. Fall Dance twice as good as any dance previously held by the H. N. The professional wall-flowers will become professional dancers. Do you blame them with that music making the blood surge thru their veins. What's the date for this dance? Well, the date is October 3. And the place is the church hall. You will get double enjoyment for the same price (25 cents) and please let's see lots and lots of new faces and quarters. Tell your friends; I'm sure you will not regret it. You shall also see our new bar at which you can refresh yourself but I warn you, you shan't want to pause because that rhythm will get you. Ah, but you can drink and pause between dances! How pleasant! —Rawther, isn't it? So join the crowd and I'll be in that crowd that goes to the dance. Remember to patronize the H. N. dances is smart and modernly accentuated.

Gossip

Bear Anzlin is seen pulling his hair. Oh, it must be time for a handout.

There are six socialists who have a secret. I'm sure you'd like to know.

Mary Bencar and ??? were to have a date but something happened and ?? wants to know the details for the next date.

A few of the girls and fellows riding down luxury bull special meeting Sept. 17, at the

The Younger Set at St. Christine's

Picnic

Tomorrow is the day we have all been waiting for. Yes, tomorrow is Sept. 13. St. Christine's final and biggest picnic of the season will be held at Spelko's farm, just a little way down beyond Babbitt Rd. on St. Clair Ave. Dancing, bowling and amusements, galore will be featured at the picnic. If it should want to rain, be not discouraged, because adequate shelter is available to all who attend. All are invited, so don't miss the fun.

Drill Team

A drill team is being organized among the younger members of the SZZ No. 32 branch. Details will be discussed at a

yard at not more than eight miles an hour.

Which reminds me the hours are slipping by fast so I say So Long until next Saturday when I may have more news and gossip for you.

Your H. N. Correspondent, Freddie.

Mrs. T. Potokar's home, 19850 Renwood Ave. All members who wish to become a guard must attend this meeting. I wonder if the women are preparing for war?

Who's Next?

Last week Miss Antoinette Gerjevic entered the race for popularity queen. We have now three contestants competing for the crown of popularity, Josephine Cervan, Mary Skerjanc and Antoinette Gerjevic. The contestants are known to be hard workers, so we should look forward to a fairly close race. I still wonder where all the fair young ladies are a-hiding. More should have entered this contest to make it real interesting.

Holy Name

Last Sunday the Holy Name men held their annual outing on Coleman's premises. Just as usual, their favorite sport was downing beer.

Tomorrow is our day in church, Holy Name, so let's be there in large numbers.

All Around Town

Informal Get-Together—Sept. 13

Concert by Maksimovic Brothers—Sept. 23

The officials of the Great Lakes Exposition have set aside Sunday, Sept. 13, as the Yugoslav University Day. This, of course, is an invitation to all Cleveland members and their friends as well as an invitation

to all other Yugoslav university men and women throughout the United States to attend this really great exposition and thereby show that the Yugoslavs have not only a few university men and women but a great many of them. This will also be an excellent opportunity for the members to better acquaint themselves with one another and thereby spend a very lovely afternoon and evening together.

The program planned is very interesting: the place, the Slovenian Tavern in the Streets of the World; time, come early to see as many exhibits as possible, then at 6 p. m. be at the Slovenian Tavern, where the real entertainment will begin.

In event any of you have not already received your invitation, we wish to extend it to you at this time, and sincerely hope that you will all join us on this day.

Sunday, Sept. 13, will also serve as a "rally" for the great concert which will be given by the Maksimovich Brothers, under the auspices of the Yugoslav University Club of Cleveland, on Wednesday, Sept. 23, at 8:30 p. m. at the Slovenian National Home, St. Clair Ave. and E. 65th St. The club's portion of the proceeds will go toward the scholarship fund.

Perhaps the name Maksimovich Brothers may sound somewhat new to some of you. Here is a little data on them:

They are four brothers of Serbian extraction; students at the University of Belgrade, who under the leadership of Mr. Popovic have made concert tours through almost all the larger cities in Europe and have now come to the United States to do likewise. They are also known as the International Quartet, for they sing not only Yugoslav folk and classic songs

but also sing in several other foreign languages. The boys have made few appearances at the International Circle of the Great Lakes Exposition, where perhaps some of you have already heard them.

You are all strongly urged to attend this concert, for by so doing you will not only treat yourself to a very lovely evening, but at the same time will help to put some deserving young man or woman through college by being donors toward the scholarship fund. This point alone is, and should be, enough to induce everyone to attend, for who knows, but maybe some day your children, or perhaps their children will benefit through this fund. Is it not true that by giving the boys and girls an opportunity to better themselves by further education that we are laying down the foundation for better young men and women; young men and women who will be a pride to the American-Yugoslav people?

With the interest of our own people at heart, let Sept. 13 and Sept. 23 be your date nights with the Yugoslav University Club. You'll not be sorry for keeping these dates, but will remember them for the nice time you have enjoyed and for the good cause you have helped along.

F. M. B.

ORELS ON DIAMOND

This year again as in the past eight years the Orels of St. Vitus' have proven their strength in the baseball division of the Interlodge League. After eliminating the St. Josephs KSKJ and Betsy Ross JSKJ teams, the Orels now have to defeat the SNPJ Federation team, whom they meet Sunday, Sept. 13, at Gordon Park beginning at 2 p. m.

By winning this important game they will earn the right to play the Pioneers HBZ for the Yugoslav championship of all lodges. They will meet Sunday, Sept. 20.

THAT LABOR DAY PICNIC.